

XVI VISPĀRĒJIE LATVIEŠU DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS

ES ESMU...

2018. gada 1. jūlijā plkst. 12.00
Rīgas Domā
Herdera laukumā 6

PROGRAMMA

PROLOGS

ES ESMU, KAS
ES ESMU

Joahims Neanders (*Joachim Neander, 1650–1680*) *Teici to Kungu*
Jurjānu Andrejs (1856–1922), aranžējis Rihards Dubra (1964)
Mostaties stabules un kokles
Dirigēnte Ilze Balode

I DAĻA

ES ESMU
LABAIS
GANS

Emilis Melngailis (1874–1954) *Dievs ir mans gans*
Dirigēnts Guntars Prānis

Rihards Zaļupe (1983) *Es ESMU, pirmatskaņojums*
Dirigēnts Mārtiņš Klišāns

Renāte Stivriņa (1985), Francis Murāns (1915–2001)
Aglonas Dievmātei
Dirigēnte Ieva Lazdāne

Roberts Liede (1967–2006), Leonīds Breikšs (1908–1942) *Ticība*
Dirigēnte Rudīte Tālberga

II DAĻA

ES ESMU PASAULES
GAISMA

Juris Karlsons (1948) *Gaisma...*, pirmatskaņojums
Dirigēnts Kaspars Ādamsons

Jurjānu Andrejs *Gods Dievam augstībā*
Dirigēnts Ivars Cinkuss

Latgales psalmu dziedājumi
Es esmu augšanceļšonuvs & Zaharija dzīsmē
Vadītāja Anda Beitāne

Uģis Prauliņš (1957) *Ubi caritas est vera*, pirmatskaņojums
Dirigēnts Romāns Vanags

III DAĻA

ES ESMU CEĻŠ,
PATIESĪBA UN
DZĪVĪBA

Jēkabs Jančevskis (1992) *Latvieša lūgšana*, pirmatskaņojums
Dirigēnts Ivars Cinkuss

Ēriks Ešenvalds (1977), Veronika Lācekle (1904–2001)
Zvaigžņotā naktī
Dirigēnts Māris Dravnieks

Rihards Dubra *Gaviles*
Dirigēnte Aira Birziņa

Georgs Pelēcis (1947) *Es esmu vīnakoks*, pirmatskaņojums
Dirigēnts Aleksandrs Brandavs

FINĀLS

APSOLĪJUMS

Raimonds Tīguls (1972) *Mūsu Tēvs debesīs*
Dirigēnts Romāns Vanags

Rihards Dubra *Un Viņa žēlastība paliek mūžīgi!*
Dirigēnts Guntars Prānis

KONCERTA
VEIDOTĀJI

Mākslinieciskais vadītājs – **Guntars Prānis**
Projekta vadītājs – **Kaspars Milaševičs**

DALĪBNIEKI

JAUKTIE KORI Aglonas bazilikas koris „Assumpta”, diriģente Ieva Lazdāne
Latvijas Kultūras akadēmijas jauktais koris „Sōla”, mākslinieciskais vadītājs Kaspars Ādamsons
Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra jauktais koris „Laiks”, diriģente Ilze Balode
Rīgas Doma draudzes koris, diriģents Toms Kazimirisaņecs
Rīgas Lutera draudzes koris, diriģents Matīss Tučs
Rīgas Mateja baptistu draudzes koris, diriģents Māris Dravnieks
Rīgas pareizticīgo kamerkoris „Blagovest”, mākslinieciskais vadītājs Aleksandrs Brandavs
Rīgas Sv. Jāņa draudzes koris, diriģente Ilze Reine

SIEVIEŠU KORI VEF Kultūras pils sieviešu koris „Dzintars”, mākslinieciskā vadītāja Aira Birziņa
Latvijas Universitātes sieviešu koris „Minjona”, mākslinieciskais vadītājs Romāns Vanags
Ventspils Kultūras centra sieviešu koris „Venda”, diriģente Rudite Tālberga

VĪRU KORIS Rīgas Tehniskās universitātes vīru koris „Gaudeamus”, mākslinieciskais vadītājs Ivars Cinkuss

BĒRNU KORI Rīgas Doma meiteņu koris „Tiara”, diriģente Aira Birziņa
Rīgas Doma zēnu koris, diriģents Mārtiņš Klišāns
Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas meiteņu koris „Vivace”, diriģente Andra Fenhane
Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas zēnu koris, diriģents Romāns Vanags

Latgales psalmu dziedātājas, vadītāja Anda Beitāne
Vokālā grupa „Schola Cantorum Riga”, vadītājs Guntars Prānis

Tekstu autori – Čaks Kellijs, Māra Zviedre

Teicējs – Andris Keišs

Ilze Reine, ērģeles
Rihards Zaļupe, sitaminstrumenti
Ieva Nīmane, dūdas, stabule
Māris Jēkabsons, dūdas
Diāna Silova, balss
Zane Jančevska, balss
Artūrs Šulcs, mežrags
Kalvis Etkins, mežrags
Miks Bankevics, mežrags
Artūrs Krūmiņš, mežrags
Ēriks Zeps, akordeons
Ansis Jansons, kokle
Lauma Bērza, vijole

KOMPONISTI

Jurjānu Andrejs (1856–1922)
Latviešu klasiskās mūzikas pamatlicējs, komponists, folklorists, pedagogs, diriģents, mežradznieks, ērģelnieks un publicists. Pirmais ievērojamākais latviešu mūzikas folklorists – savācis ap 3000 tautas melodiju, ko zinātniski apkopojis un izdevis sešās burtnīcās „Latvju tautas mūzikas materiāli”. Simfoniskās mūzikas, kantātes un oriģināldziesmas žanra aizsācējs latviešu mūzikā.

Emilis Melngailis (1874–1954)
Latviešu mūzikas folklorists, komponists, diriģents, Dziesmusvētku virsdiriģents, aktīvs mūzikas dzīves organizētājs, pedagogs, publicists un mūzikas kritiķis. Pierakstījis vairāk nekā 10 000 folkloras vienību, no kurām gandrīz 5000 ir melodijas. Viņa savākie tautas mūzikas materiāli apkopoti grāmatā „Latviešu mūzikas folkloras materiāli” trīs sējumos. E. Melngailis komponējis dažādu žanru mūziku, tostarp baletu un simfoniskas poēmas, bet par nozīmīgākām tiek atzītas viņa tautasdziesmu apdares un oriģināldziesmas korim. Tās publicētas desmit burtnīcu krājumā „Birzēs i norās”, kopumā 275 dziesmas, no kurām 220 ir tautasdziesmu apdares. E. Melngailis sacerējis arī reliģiska satūra dziesmas.

Rihards Zaļupe (1983)
Godalgots latviešu komponists, producents un sitaminstrumentālists. Viņa mūzikas daudzveidīgums un pieredze akadēmiskajā, mūsdieniu, skatuves un elektriskās mūzikas laukā padara viņu par vienu no aizrautīgākajiem jaunās paaudzes komponistiem, kuram iespējams gandrīz viss. R. Zaļupes daiļradē pārstāvēti dažādu mūzikas formu darbi – kino mūzika („Nameja Gredzens”, „OKI - Okeāna vidū”), mūzika teātriem, simfonijas,

sakrālā mūzika, solo instrumentiem ar orķestri, dažādu instrumentu solo un mūzika mūsdienu individuālajiem projektiem. Kā marimbists un perkusionists Rihards ir bijis iesaistīts dažādu žanru performancēs – no akadēmiskās līdz etno, džezā, roka, elektroniskajai mūzikai.

Renāte Stivriņa (1985)
Komponiste, pianiste, ērģeliece, kordiriģente un pasniedzēja. Pēc klavierspēles un kompozīcijas studijām Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā studējusi Polijā kompozīciju, filmu mūziku, kā arī audiovizuālo mākslu. Bijusi Daugavpils Marka Rotko Mākslas centra rezidente. Darbojusies kā ērģeliece Liksnas Katoļu baznīcā, kur šobrīd uzstājas kā atskaņotājmāksliniece. Bieži koncertē kopā ar savām māsām vijolnīcēm „Māsu Stivriņu Trio” sastāvā. Sadarbojusies ar Latvijas un citu valstu vadošajiem orķestriem, kuriem un ansambļiem, kā arī ar Krakovas animācijas filmu studiju. R. Stivriņas kompozīcijas pārstāv simfoniskās, vokāli simfoniskās, instrumentālās mūzikas, klavieru un ērģelēmūzikas, kora, elektroniskās, elektroakustiskās mūzikas u.c. žanrus.

Roberts Liede (1967–2006)
Komponists un pedagogs. Tomēr viņa nozīmīgākais darbs līdzās mūzikas sacerēšanai saistīts ar Latvijas Televīziju, kur Roberts Liede bijis mūzikas raidījumu režisors, izveidojis raidījumu ciklu „Eiropas muzikālās pilsētas”, pārraides „Mūzika svētdienā”, kā arī organizējis dievkalpojumu translāciju. Īpaši vērtīgi ir viņa veiktie simfonisko koncertu ieraksti, to vidū ir Štutgartes Baha akadēmijas ieraksts (diriģents Helmūts Rillings), Bambergas simfoniskā orķestra (diriģents Kristofs Ešenbahs un vijolnieks Gidons Krēmers), Rondo veneziano un citi. Komponists veidojis filmas par

Jehudi Menuhinu, Claudio Abado, Montseratu Kavaljē. Bijis Mocarta biedrības Latvijā prezidents. Kā komponists R. Liede darbojies simfoniskās, klaviermūzikas, vokālās un instrumentālās kameramūzikas, vokāli simfoniskās un kora mūzikas žanros.

Juris Karlsons (1948)

Komponists, pasniedzējs, aktīvs muzikāli sabiedrīks darbinieks, bijis Latvijas Komponistu savienības priekšsēdētājs un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas rektors, strādājis par skaņu režisoru Latvijas Radio un TV. J. Karlsona radošā darbība aptver daudzus žanrus un tēmas – gan instrumentālā un skatuves mūzika, simfoniski un vokāli instrumentāli darbi, gan arī solodziesmas un skaņdarbi korim.

Uģis Prauliņš (1957)

Komponists, audioproducents, skaņu režisors un aranžētājs. Bijis Latvijas Komponistu savienības priekšsēdētājs. Publiskās atskaņošanas autortiesību aģentūras (*Performing Right Society, London*) un Ierakstu autortiesību aģentūras (*Mechanical-Copyright Protection Society, London*) biedrs, Radošo savienību padomes priekšsēdētājs un Latvijas Komponistu savienības padomes loceklis. U. Prauliņa kompozīcijas pārstāv ļoti dažādus vokālās un instrumentālās mūzikas žanrus; to vidū ir gan simfoniskā un skatuves deju mūzika, gan kino un teātra mūzika, gan arī elektroakustiskā un kora mūzika.

Jēkabs Jančevskis (1992)

Viens no savas paaudzes spilgtākajiem un publikas atzītākajiem komponistiem, pianists, diriģents un pedagogs. Šobrīd studē kompozīciju Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistrantūrā, pasniedz kompozīciju Rīgas Doma kora skolā, vada Pāvula Jurjāna Mūzikas skolas simfonisko orķestri, kā arī ir kora „Anima” diriģents. J. Jančevskis komponē simfonisko, vokāli simfonisko un kameramūziku. Būtiska loma viņa daiļradē ir kormūzikai – viņa darbus atskaņojuši Eiropas un Latvijas profesionālie kori, īpaši cieša sadarbība veidojusies ar Valsts Akadēmiskā kora „Latvija” diriģentu Māri Sirmo un kora „Sōla” māksliniecisko vadītāju Kasparu Ādamsonu. Komponists raksta mūziku arī teātra izrādēm un kino.

Ēriks Ešenvalds (1977)

Komponists, daudzu starptautisku un vietēju atzinību ieguvējs, tostarp vairākkārtējs Liepā mūzikas balvas, AKKA/LAA Autortiesību Bezgalības balvas un Latvijas mūzikas ierakstu gada balvas laureāts. Strādājis par pedagogu Rīgas 31. vidusskolā, bijis Valsts Akadēmiskā kora „Latvija” mākslinieks. No 2011. līdz 2013. gadam bijis komponists-rezidencē Trīsvienības koledžā, Kembridžas Universitātē. Viņa darbi atskaņoti neskaitāmos mūzikas festivālos visos pasaules kontinentos. Savā daiļradē Ē. Ešenvalds uzrunā klausītājus mūzikas valodā, kurā demokrātisms apvienojas ar mūsdienu mūzikas rak-

sturiezīmēm un jaunākajām kompozīcijas tehnikām. Lai arī daiļrade aptver plašu žanru loku, pēdējos gados priekšplānā izvirzījusies kormūzika. Šajā jomā gūtie panākumi ierindo Ē. Ešenvaldu pasaulē atzītāko latviešu komponistu vidū.

Rihards Dubra (1964)

Komponists, ērģelnieks un mūzikas pedagogs. Jau studiju laikā uzsācis pedagoga darbu Jūrmalas mūzikas skolā, kur nostrādājis 30 gadus. Kopš 2017. gada pasniedz harmoniju un kompozīciju Ventspils mūzikas vidusskolā. Otrā darbības sfēra saistīta ar ērģelēm un liturģiju. R. Dubra bijis Rīgas Sāpju Dievmātes baznīcas ērģelnieks, kopš 1999. gada darbojas Rīgas Sv. Marijas Magdalēnas baznīcas draudzes korī. R. Dubras jaunrade ir cieši saistīta ar sakrālo mūziku. Pamatā visi darbi, neatkarīgi no piederības vokālai vai instrumentālai mūzikai, ir ar garīgu saturu. Komponista rok rakstu veido gan minimālisms, gan gregorika, gan renesanses un baroka mūzika sakausējumā ar mūsdienu rakstības tehnikām. Komponista darbi regulāri skan ārvalstu koncertos un starptautiskos festivālos.

Georgs Pelēcis (1947)

Komponists, viens no pazīstamākajiem mūzikas zinātniekiem Latvijā, īpaši kontrapunkta teorijas un vēstures laukā. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Mūzikas teorijas katedras pasniedzējs, 1990. gadā ievēlēts par profesoru. Pirmais Rīgas Senās mūzi-

kas centra prezidents. G. Pelēča ieguldījums muzikoloģijas laukā ir ievērojams: vairāk nekā 30 zinātniskie darbi, mākslas doktora disertācija par J. Okegema mūzikas formveidi un Nīderlandes polifoniskās skolas tradīcijām, zinātniskais pētījums par Palestrīnas polifonijas principiem un vokālās daudzbalssības laikmeta tradīcijām, kas guvis augstu novērtējumu pasaulē un atzīmēts ar medaļu Romas Starptautiskajā Palestrīnas centrā u.c. darbi. Pats komponists un muzikālā kritika viņa skaņdarbu stilu dēvē par jauno konsonanto mūziku, kur labskaņa ir harmonijas ideāls.

Raimonds Tiguls (1972)

Komponists un producents, kļuvis pazīstams kā ambientās un elektroniskās mūzikas pārstāvis, vairāku CD autors un producents, komponējis teātra un kino mūziku. Mūzikas izdevniecības SIA „Moonlight Sound Design” un „Pasaules Mūzikas un Mākslas fonda” dibinātājs un valdes priekšsēdētājs. Vairākkārt ieguvis Latvijas mūzikas ierakstu Gada balvu un saņēmis AKKA/LA Autortiesību bezgalības balvu par tautas mūzikas popularizēšanu. Jau vairākus gadus vasarā organizē savu Tiguļkalna koncertu dzimtajos Talsos. R. Tigula mūzikā, jo īpaši dziedātāju vidū iemīļotajās kora dziesmās apvienojas dvēseliski baltā latviskuma pasaules izjūta un meditatīvi laikmetīgs tvērums. Kopš 2017. gada R. Tigula mūziku pārstāv izdevniecība ASV.

DZIESMU VĀRDI

JOAHIMS NEANDERS

Teici to Kungu

Teici to Kungu, to godības Ķēniņu svētu,
Dvēsele mīlā, kaut teikt Viņu cienīgi spētu!
Pulkiem lai nāk, Kokles lai skandināt sāk,
Visi lai slavē to Svētu!

Teici to Kungu, kas visu ar gudrību rada,
Tevi uz spārniem kā ērglis Viņš sargādams vada!
Bēdas kad māc, Žēlīgs vēl Viņam ir
prāts, Sargājot gadu pēc gada.

Teici to Kungu, kas brīnišķas miesas tev
devis, Jaukus un veselus locekļus gādāj's
no sevis! Spārniem tad sedz, Tevi kad
bēdās Viņš redz, Trūkumu griezdam no
tevis.

Teici to Kungu! Pār tevi Viņš svētību bēris,
Mīlīgi Viņš savu sirdi tev vaļā ir vēris.
Slavēt to būs, Ka Viņš tik brīnišķi mūs
Mīlīgām rokām ir tvēris!

JURJĀNU ANDREJS

Mostaties stabules un kokles

Mostaties, stabules un kokles, teiciet to
Kungu debesīs!

Teiciet Viņu augstumos, jūs jaunekļi un
jaunavas,

Veci ar jauniem, teiciet Viņu to Kungu!

Teiciet to Kungu ar bazūnēm it skaļām!

Teiciet to Kungu ar stabulēm un koklēm!

Teiciet to ar bungām, stabulēm!

Teiciet to ar stīgām un svilpēm!

Teiciet to Kungu ar pulkstenišiem skaļiem!

Teiciet to ar gaviļu pulksteņiem!

Teiciet to ar stabulēm un koklēm!

Jaunekļi un jaunavas, veci ar jauniem,
Teiciet to, veci ar jauniem to Kungu lai teic.
Vis', kam dvaša ir, lai slavē to Kungu,
aleluja!

EMILIS MELNGAILIS

Dievs ir mans gans

Dievs ir mans gans: netrūks man nenieka.

Viņš vada mani uz zālainām ganībām,
dzirdina mani pie sudraba avotiem.

Jebšu es staigātu nāves ēnas lejā: klātu tevi
jūtu, tuos pie tevis.

Dievs ir mans gans: netrūks man nenieka.
Viņš mani vada. Āmen!

RIHARDS ZAĻUPE

Es ESMU

Es esmu labais gans; Es pazīstu Savas avis.
(Jņ. 10:14)

RENĀTE STIVRIŅA,

FRANCIS MURĀNS

Aglonas Dievmātei

Kod bolti tūrņi svātki mīru junda

Un sapņoj liliņas, kas Tev pi kōjom zīd,
Nōk Tovas zemes klusō laimes stuņde,

Kod ļaužu lyupas, sirdis sylti dzīd:

Sancta Maria!

Kod apklust nūpyutas un sōpu vaidi,

Kas Tovu meilūs bērnu sirdis spīž.

Un cereibā uz Tevi raisōs smaidi.

Uz Mōti Aglyunā tod acis paceļam:

Ave Maria!

Pa boltim ceļim stāvceļņiku ryndas

Nu rudom dryvom, zaļom sātom brauc,

Lai pateiktūs par ražu, sauli, priku,
Un sirdim kvālūšom uz Tevi sauc...

Mēs dzēržam Tova boltō tempļa zvonus,
Un jytam vējš vīrākdyumus nas,
Kas skaidroj prōtu, auklej myusu sapņus,
Kod, ceļus sleigdami, mes klusi lyudzamīs:
Sancta Maria!

ROBERTS LIEDE, LEONĪDS BREIKŠŠ

Ticība

Tavās rokās ir sākums un beigas,

Tavās rokās ir algas un sods.

Un es mierīgi eju bez steigas,
Jo šī ticība mieru man dod.

Visu nevar ne iedomas spējas,

Visu nespēj ne griba, ne prāts.

Krāšņi aug tikai tas, ko Tu sēji,

Tikai tāds, kuram blakus Tu nāc.

JURIS KARLSONS

Gaisma...

Es esmu pasaules gaisma; kas seko Man,
tas patiesi nestaigās tumsībā, bet tam būs
dzīvības gaisma.

*Ego sum lux mundi, qui sequitur me non
ambulabit in tenebris, sed habebit lumen
vitae.* (Jņ. 8:12)

JURJĀNU ANDREJS

Gods Dievam augstībā

Gods lai ir Dievam augstībā

Un miers virs zemes un

cilvēkiem ir labs prāts!

LATGALES PSALMU DZIEDĀJUMI

Antifons

Es asmu augšamcelšonās un dzeiveiba.
Kas tyc ikš manis, koč nūmiris byutu,
dzeivuos, un ikkurs, kotrs dzeivoj un tyc ikš
manis, nanūmiers myužam.

Zacharija Luc. 1 dzīsmē

1. Svāts Kungs Dīvs izraēļu, kad
apraudzieja un padarieja pestiešonu
ļaužu sovu.
2. Un pacielis ira rogu pestiešonas
munas, Dāvida nomā kolpa sova.
3. Kai runojis ira caur muti svātū: Kotri nū
myuža ira profetim sovim.
4. Pestiešonas nu inaidņikim myusu, Un
nū rūkas vysu, kotri mums nairadz.
5. Kab padarietu žielesteibu myusu
tāvīm, Un atmynātu istuodējumū svātu
sovu.
6. Un tū styprū sūliešonu, kuru jīs zvierējis
mums dūd Myusu tāvam Abrahamam.
7. Ka bez bailes nu rūkom inaidņiku
myusu izpestieti, Kolpuotu viņam.
8. Īkš svieteibas un taisneibas priķš viņa
Par vysu sovu myužu.
9. Un tū bārns, profets vysu augstuokais
tiksi pasaukts, Priķš Kunga atīsi, kab
pataisietu ceļus viņa.
10. Kab tu dūd tīm muoceibu pestiešonas
ļaudīm viņa, Un atlaišonu grāku viņa.
11. Caur ikšu mīlasirdeibu Dīva myusu,
Caur kotru mums ir apraudzējis
liekšonā un augstumā.
12. Apgaismoj tūs, kotri tymseibā un
siejas nuoves sied Uz atgrīžsonu kuoju
myusu ļuz mīra ceļu.

DZIESMU VĀRDI

Apgaismoj tūs, kotri tymseibā un siejas nuoves sied Uz atgrīzšonu kuoju myusu juz mīra ceļu.

Myužeigu dusiešonu dūd viņam ticeigam, nūmyrušam, ok Kungs, un myužeiguo gaisma lai speid viņam myužam. Amen. Myužeigu dusiešonu dūd viņam ticeigam, nūmyrušam, ok Kungs, un myužeiguo gaisma lai speid viņam myužam. Amen. Myužeigu dusiešonu dūd vysim ticeigim, nūmyrušim, ok Kungs, un myužeiguo gaisma lai speid visim myužam. Amen.

UĢIS PRAULIŅŠ

Ubi caritas est vera

Ubi caritas est vera, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exsultemus, et in ipso jucundemur.
Timeamus, et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.
Ubi caritas est vera, Deus ibi est.
Simul ergo cum in unum congregamur:
Ne nos mente dividamur, caveamus.
Cessent iurgia maligna, cessent lites.
Et in medio nostri sit Christus Deus.
Ubi caritas est vera, Deus ibi est.
Simul quoque cum beatis videamus,
Glorianter vultum tuum, Christe Deus:
Gaudium quod est immensum,
atque probum,
Saecula per infinita saeculorum.
Amen.

JĒKABS JANČEVSKIS

Latvieša lūgšana

Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība; neviens netiek pie Tēva kā vien caur Mani.
(Jņ.14: 6)
Mieru Es jums atstāju, Savu mieru Es jums dodu; ne kā pasaule dod, Es jums dodu.
Jūsu sirdis lai neiztrūkstas un neizbīstas.
(Jņ.14: 6)
Kāpj Dieviņis kumeļā(i),
Viņam kāpsli es paturu,
Lemj Dieviņis manim laimes
Par to kāpšļa turēšanu.
Sēj Dieviņis sudrabiņu
Visapkārt(i) jūras malu,
Sēj, Dieviņi, manu daļu,
Vienu mazu gabaliņu.
Cel, Dieviņi, zelta sētu
Apkārt manu augumiņu,
Neļauj manim tur staigāt(i),
Kur staigāja ļauna diena.
Cel, Dieviņi, zelta sētu
Apkārt manu tēva zemi,
Neļauj svešām dziņām nākti,
Postīt mūsu tikumiņus.

ĒRIKS EŠENVALDS, VERONIKA LĀCEKLE

Zvaigžnotā naktī

Zvaigžnotā naktī vēroju klusi
To skaisto ceļu, kur lidot man būs,
Kad manu ilgu baltie putni
Mūžības trauksmi reiz gūs.
Zvaigžnotā naktī dvēselē lējās
Mirdzums no debesu telts.

Tiem, kuriem ciešanās skaidrotas sejas,
Sirdi mīt ticības zelts.

RIHARDS DUBRA

Gaviles

Alleluia!

GEORGS PELĒCIS

Es esmu vīnakoks

Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība;
kas Man tic, dzīvos, arī ja tas mirs, 26
un ikviens, kas dzīvo un tic Man, nemirs
nemūžam! (Jņ.11: 25)

RAIMONDS TIGULS

Mūsu Tēvs debesīs

Mūsu Tēvs debesīs,
Svētīts lai top Tavs vārds.
Lai nāk Tava valstība,
Tavs prāts lai notiek kā debesīs,
Tā arī virs zemes.
Mūsu dienišķo maizi
Dodi mums šodien,
Un piedodi mums mūsu parākus,
Kā mēs piedodam saviem parādniekiem.
Un neievedi mūs kārdināšanā,
Bet atpestī mūs no ļauna.
Jo Tev pieder valstība
Un spēks, un gods
Mūžīgi mūžos, āmen.

RIHARDS DUBRA

Un Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Slavējiet Kungu, jo Viņš ir labs! Un Viņa
žēlastība paliek mūžīgi.

Bailēs un bēdās es piesaucu Kungu,
un Viņš mani atbrīvoja.

Kungs ir ar mani, es nebīšos nenieka.

Ko cilvēki man darīs?

Labāk patverties pie Kunga nekā palauties
uz cilvēkiem!

Labāk patverties pie Kunga nekā palauties
uz augstmaņiem!

Vysi pogōni beja aplankuši mani, bet
Kunga vōrdā es jūs izdeļdēju.

Jī bija apgōjuši maņ vysapleik, bet Kunga
vōrdā es jūs izneicinovu.

Mani gryude, lai as pakrustu, bet Kungs
maņ paleidzēja.

Kungs ir muns styprums, muna slaves
dzīsmē,

Kungs ir muns styprums, Jys ir muns
glōbējs.

Gaviles un prieks atskan taisno teltīs:

„Kunga labā roka dara varenus darbus!”

Es nemiršu, bet dzīvošu un sludināšu
Kunga darbus.

Akmens, ko namdari atmeta, ir kļuvis par
stūrakmeni.

Tas ir Kunga darbs, un tas ir brīnums mūsu
acīs.

Šī ir diena, ko Kungs ir devis: priedāsīmies
un liksmosim šajā dienā!

Slavēts, kas nāk Kunga Vārdā! Mēs jūs
svētījam no Kunga nama.

Tu esi mans Dievs, un es Tev pateicos. Tevi
slavēšu, mans Dievs!

Teiciet Kungu, jo Viņš ir labs; un Viņa
žēlastība paliek mūžīgi! (Ps. 117 (118))

GARĪGĀS MŪZIKAS LOMA DZIESMUSVĒTKU VĒSTURĒ

Jau kopš pašiem pirmsākumiem Dziesmusvētku tradīcijā nozīmīga loma bijusi garīgajai mūzikai. To apliecina svētku vēsture un saglabājusās liecības.

Pirmais stāsts saistās ar mācītāju un rakstnieku Juri Neikenu (1826–1868), kas sadzirdēja latviešu gara atmodu vārdos „Dziesmu svētki” un, būdams attapīgi rosīgs sabiedriskais darbinieks, sasauca kopā uzticīgos dziedātājus no draudzēm. 1864. gada trešajos Vasarsvētkos, Jura Neikena aicināti, Dikļu mācītājmuižas parkā ieradās dziedātāji no sešām draudzēm, un dažiem tūkstošiem klausītāju tika sniegts pirmais vīru koru kopkoncerts.

Latviešu mūzikas vēsturnieks Valentīns Bērzkalns raksta: „[...] ziņas par pašu notikumu „Neikena kalniņā” 1864. g. pavasarī ir diezgan skopas, un vienīgais plašākais avots par to ir Neikena paša apraksts [...] „Prieks bija jau skatīt tos sveikus tautas dēlus, kas ar saviem vadoņiem – kopā kādi 120 vīri – lielās telts priekšā klusu sastājās, bet kad tie visi vienā korī Dievam par godu un savai tautai par liecību to varenu Lutera dziesmu – Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils – četrām balsīm dziedāja, tad klausītājiem sirds līdz uz augšu

devās svētku liksmībā.”

Notikuma dalībnieki un klausītāji svētku ideju aiznesa tālāk uz saviem novadiem, un Dikļiem līdzīgi koru kopā sanākšanas svētki tika organizēti citās Latvijas vietās. Dziesmu dienu saieti turpinājās arī pēc J. Neikena nāves.

1. Vispārīgajos latviešu dziedāšanas svētkos Rīgā 1873. gadā piedalījās 1003 dziedātāji, pārstāvēti 45 koru no Vidzemes un Kurzemes. Garīgās mūzikas koncerts notika Doma baznīcā. V. Bērzkalns raksta: „[...] pie RLB-as nama sapulcējušies kori devās organizētā gājienā uz Domu, kur pulksten 6 sākās garīgais koncerts. Tas bija izcils brīdis, it sevišķi vietas dēļ. Doms bij' baltvācu citadele, kurā līdz tam tikai retais latvietis bija spēris kāju un arī – varbūt tikai pazagšus. Bet tagad šai nepieejamā vietā sanāca tūkstošiem latvju vīru un sievu, jaunekļu un jaunu, un šie tūkstoši nāca gaišā dienas laikā ar lepni paceltām galvām, it kā iedami cīņā par jaunu, saulaināku nākotni. Īstenībā tā arī bija cīņa, vismaz kādas cīņas sākums par savām tiesībām Rīgas likteņos, kuru veidošanā līdz tam latvietim piederēja tikai otrās šķiras pilsoņa loma. Un šī cīņa sākās ar dziesmu!”

GARĪGĀS MŪZIKAS LOMA DZIESMUSVĒTKU VĒSTURĒ

Garīgās mūzikas koncerta programma sastāvēja no trim daļām, taču tajā vēl nebija nevienas latviešu kompozīcijas.

2. Vispārīgajiem latviešu dziedāšanas svētkiem Rīgā (1880) arhitekts Jānis Baumanis bija radījis jaunu svētku būvi Jēkaba laukumā, un svētku atklāšanas aktā vispirms izskanēja visu sapulcējušos dalībnieku dziedātais korālis „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils”, pēc kā arhitekts nodeva jauno milzu ēku dziedātājiem. Garīgās mūzikas koncertā skanēja deviņas dziesmas, no kurām tikai vienu bija sacerējis pašu autoru Baumaņu Kārlis („Mūsu Tēvs debesīs”).

Ja Pirmajos svētkos Garīgās mūzikas koncertam pietika vietas Doma baznīcā, tad Trešajos tas varēja notikt tikai sevišķi uzceltās plašās telpās, jo piedalījās ap 2600 dziedātāju un ap 13 000 klausītāju. Pirmo reizi svētkos dziedāja arī kori no Latgales. Augusts Deglavs savā romānā „Rīga” raksta: „Un tad, kad svētku pirmajā dienā garīgajā koncertā kori laida kopīgi vaļā slaveno spītēs dziesmu „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils”, tad rusifikatori, nesaprazdami viņas īsteno nozīmi, bet padodamies vienīgi mūzikas iespaidam, bija aizkustināti līdz asarām; tik vareni tā skanēja no apm. 3000 dziedātāju lūpām. Balti,

kuriem tā nebija tik vien kā mūzikas bauda, bet kuri saprata viņas nozīmi, līdz dvēseles dziļumiem aizgrābti, to noklausījās kājās, gardibenēs rokā turēdami.” Šoreiz jau puse programmas bija pārstāvēta ar latviešu skaņražu darbiem – Jurjānu Andreja „Lūgšana”, „Pateiciet Kungam!”, Oskara Šepska „Cik mīlīgas”, „Mūsu Tēvs debesīs” un Jāņa Kades „Gavilējat”.

Arī turpmākajos svētkos Garīgās mūzikas koncertos tikai daļai skaņdarbu autori bija latviešu skaņraži.

Gan IX Vispārējos Dziesmu svētkos 1938. gadā, gan 5. Latgales Dziesmu svētkos Daugavpilī 1940. gada 15.–16. jūnijā atsevišķi Garīgās mūzikas koncerti netika organizēti. Sākot no 1948. gada Dziesmu un deju svētkiem, garīgo mūziku valdošā padomju režīma dēļ nebija iespējams atskaņot, un garīgās mūzikas koncertu (skaņdarbu) tradīciju pārņēma trimdas dziesmu svētku kustība. Tomēr arī padomju okupācijas laikā (periodā starp 10. un 19. Dziesmu svētkiem), sakostiem zobiem atskaņojot ideoloģiskās nodevas, koru kustībai piemita garīgas opozīcijas loma un spēks, kas nepavisam nepatika esošajai varai. Dziesmu svētki kļuva par vienu no svarīgākajiem faktoriem tautas identitātes saglabāšanā.

Par XX Vispārējiem latviešu Dziesmu un X Deju svētkiem 1990. gada dzejniece Māra Zālīte rakstīja: „Svētki kļuva par skaistākajiem godavārtiem ceļā uz Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanu. Tajos piedalījās 350 kori (19000 dziedātāju) ne vien no Latvijas, bet arī no latviešu trimdas zemēm Eiropā, Austrālijā un Amerikā. Šie svētki ir neatkarījami savā emocionālajā intensitātē. Tajos vainagojās visa līdzšinējā organizatoriskā, mākslinieciskā un dvēseliskā pieredze.” Kopkoris pirmo reizi kopš 1940. gada 5. Latgales Dziesmu svētkiem dziedāja Baumaņu Kārļa sacerēto Latvijas himnu „Dievs, svētī Latviju!”. Noslēgumā mirgoja vairāk nekā 20000 sveču liesmiņu un virsdiriģenta Edgara Račevska vadībā skanēja Lūcijas Garūtas „Mūsu Tēvs debesīs” no kantātes „Dievs, Tava zeme deg!”.

Nākamais garīgās mūzikas koncerts notika XXIII Vispārējos latviešu Dziesmu un XIII Deju svētkos 2003. gadā Doma baznīcā. 23 dažāda žanra izlases kori savu diriģentu vadībā muzicēja gan atsevišķi, gan kopā. Noslēgumā visi garīgās mūzikas koncerta dalībnieki atskaņoja Lūcijas Garūtas lūgšanu „Mūsu Tēvs debesīs” un pirmatskaņoja Riharda

Dubras speciāli šim koncertam rakstīto garīgo himnu „Te Deum”.

XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki 2013. gadā aizsākās ar ekumēnisko dievkalpojumu Doma baznīcā, kur vakarā notika Garīgās mūzikas koncerts, atskaņojot latviešu autoru vokāli instrumentālo garīgo mūziku. Savukārt Sv. Jāņa baznīcā notika vokālo ansambļu garīgās mūzikas koncerts „Latviešu psalmu dziedājumi”, kura koncepcijas pamatā bija iecere parādīt psalmus kā izdziedātus tekstus, kas muzikāli izteiksmīgi un kontrastaini caurvij latviešu mūzikas vēstures dažādos laikmetus no senlaikiem līdz pat mūsdienām.

Arī šajos – XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkos – garīgās mūzikas koncerts ievada kopējo svētku norisi. Koncerta vadmotīvs ir „ES esmu...”, kas atrodams Vecajā un Jaunajā Derībā un ir fundamentāls Dieva atklāsmes elements Svētajos Rakstos. Koncertā skanēs tikai latviešu komponistu mūzika – seši jaundarbi un vairāki klasiķu darbi. Latviešu tradicionālo mūziku reprezentēs latgaliešu Dīva dzīsmes – dziedājumi, kas spilgti atklāj dziedāšanas tradīciju Latgalē.

dziesmusvetki.lv

f facebook.com/dziesmusvetki
Instagram.com/dziesmusvetki
twitter.com/dziesmusvetki

draugiem.lv/dziesmusvetki
youtube.com/dziesmusvetki

Svētkus
riko:

Kultūras ministrija

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Stratēģiskais
partneris:

RĪGAS DOME

Svētku
lieldraugi:

Svētkus
atbalsta:

Produktu un
pakalpojumu
partneri:

Sabiedriskie
mediji:

Pasākuma norise tiks fiksēta audio, audiovizuālā un fotogrāfiju veidā, pamatojoties uz Dziesmu un deju svētku likumu un leģitīmu interesi, ar nolūku popularizēt svētkus, atspoguļot to norisi, veidojot nemateriālās kultūras mantojumu. Iegūtais materiāls neierobežotu laiku tiks saglabāts un publicēts iepriekš norādītajam nolūkam.

Pārzinis: Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Pils laukums 4, Rīga, LV-1365, Tālrunis: (+371) 67228985, E-pasts: iesniegumi@lnkc.gov.lv.

Papildus informācija: www.dziesmusvetki.lv

Pasākumā plašsaziņas līdzekļi darbojas saskaņā ar to profesionālo darbību regulējošajiem likumiem un ir atzīstami par patstāvīgiem pārziniem.